

بررسی صفات کیفی و ماندگاری کلون‌های انتخابی سیر در مرحله مقدماتی و کلون‌های پیشرفته به منظور تولید رقم (ارقام) در همدان

این پروژه توسط مهندس فریبا بیات عضو هیات علمی بخش تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی همدان با همکاری مؤسسه تحقیقات باغبانی، بخش تحقیقات سبزی و صیفی در سال زراعی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ اجرا شد.

این پروژه با هدف معرفی یک یا چند رقم جدید سیر روی توده‌های بومی و محلی سیر ایران به منظور افزایش کیفیت و ماندگاری سیر برای فرآوری و مصرف و نیز افزایش عملکرد تولید سیر اجرا شد. در این پروژه، ۲۴ کلون جدید از ۳ توده بومی سیر بهار (همدان)، اراک (مرکزی) و تویین (همدان) به همراه توده‌های مادری برای تشخیص تنوع صفات بین کلون‌های سیر در مرحله مقدماتی و همچنین ۶ کلون امیدبخش استخراجی از ۳ توده محلی ارومیه، تویسرکان و علی‌آباد (همدان) طی یک نسل بررسی شد. نتایج نشان داد که بین صفات کمی و کیفی کلون‌ها در مرحله مقدماتی تنوع مشاهده شد و کلون‌های ۴ و ۵ اراک، ۴ و ۵ بهار و ۱ و ۲ تویین نسبت به کلون‌های دیگر و توده مادریشان برتری داشتند. این کلون‌ها افزون بر عملکردی بالاتر (بیش از ۱۷ تن بر هکتار) نسبت به توده‌های مادری (بین ۱۲ تا ۱۶ تن بر هکتار)، از نظر ترکیب‌های عطر و طعم‌دهنده (آلیسین تخمینی بیش از ۶ میلی‌گرم بر گرم وزن تر) نیز ارزش دارویی مطلوب‌تری داشتند. از نظر رنگ پوسته و حبه، ضخامت گردن (با میانگین ۹/۶ میلی‌متر) و کرویت (بیش از ۸۳ درصد) از شکل ظاهری بازارپسندی برخوردار بودند. عمر انباری کلون‌ها بر اساس افت وزنی (۶/۰ درصد در هفته برای کلون‌های مقدماتی و ۴۵/۰ درصد در هفته برای کلون‌های پیشرفته)، نسبت جوانه‌زنی (کمتر از یک) و نیز سفتی بافت (بیش از ۱۱ نیوتن) در کلون‌های مقدماتی، ۱۰۰ روز و در و در کلون‌های پیشرفته ۱۳۰ روز بود. بنابراین، کلون‌های برتر سیر در مرحله مقدماتی با عنوان کلون‌های امیدبخش برای بررسی‌های تکمیلی در پروژه پیشرفته انتخاب شدند و کلون‌های امیدبخش در مرحله پیشرفته برای بررسی‌های تکمیلی در پروژه سازگاری ارزیابی خواهند شد.